

DÖVLƏT XİDMƏTLƏRİNİN MƏRKƏZLƏŞDİRİLMƏSİ

31 oktyabr 2025-ci il tarixində *Dövlət Xidmətləri haqqında* Azərbaycan Respublikasının 279-VIIQ sayılı Qanunu qəbul edilmiş və 3 dekabr 2025-ci ildən qüvvəyə minmişdir (Dövlət Xidmətlərinin Elektron Reyestrində (DXER) qeydiyyatla alınmamış istənilən dövlət xidmətinin göstərilməsinə qadağan edən müddəalar isə 1 yanvar 2026-cı ildən tətbiq edilir).

Qanun dövlət xidmətlərinin göstərilməsi üçün vahid hüquqi çərçivə müəyyən edir, prosedurların standartlaşdırılmasını təmin edir, və dövlət idarəçiliyinin rəqəmsal prinsiplərinin bu sahəyə inteqrasiyasını nəzərdə tutur.

Dövlət xidməti – xidmət təminatçıları tərəfindən onlara həvalə olunmuş səlahiyyətlərin icrası ilə əlaqədar həyata keçirilən və müəyyən hüquqi nəticənin (məsələn, qeydiyyat, icazə, aktın verilməsi və s.) yaranmasına və ya xidmət istifadəçisinə zəruri informasiyanın təqdim olunmasına səbəb olan hərəkətlər məcmusudur. Xidmət təminatçısı – dövlət və yerli özünüidarəetmə orqanları, dövlət mülkiyyətində olan və ya paylarının nəzarət zərfi dövlətə məxsus olan kommersiya hüquqi şəxsləri, publik hüquqi şəxslər, büdcə təşkilatları, habelə qanunvericiliyə əsasən inzibati akt, texniki sənəd, və ya digər hüquqmüəyyənedici sənəd qəbul etmək səlahiyyəti verilmiş fiziki və hüquqi şəxslərdir. Xidmət istifadəçilərinə əlavə olaraq əcnəbilər, vətəndaşlığı olmayan şəxslər, xarici hüquqi şəxslər, Azərbaycan Respublikasında akkreditə olunmuş xarici dövlətlərin diplomatik nümayəndəlikləri və konsulluqları, həmçinin beynəlxalq təşkilatların bölmələri, nümayəndəlikləri və orqanları da daxildir.

Qanunun əsas müddəaları arasında aşağıdakılar xüsusi yer tutur:

- DXER inteqrasiyası: DXER-də qeydiyyatla alınmamış heç bir dövlət xidməti göstərilə bilməz;
- xidmət dizaynı: xidmətin istifadəçiyə yönəlik, konseptual və funksional planlaşdırılmasını tələb edən normativ çərçivə müəyyən olunur;
- keyfiyyət nəzarət: ASAN Xidmət İndeksi mexanizmi bütün xidmət mərkəzlərinə şamil edilir və dövlət xidmətlərinin illik qiymətləndirilməsi və nəticələrinin ictimaiyyətə açıqlanması hüquqi öhdəlik kimi təsbit olunur; və
- xidmət nəticələri: inzibati aktların və texniki sənədlərin həm kağız daşıyıcıda, həm də elektron formada hüquqi nəticə doğuran sənəd kimi tanınması təsbit edilir.

Qanun DXER-i sırf texniki alətdən hüquqi cəhətdən məcburi qüvvəyə malik olan milli reyestr sisteminə çevirir. 2014-cü ildən fəaliyyət göstərən elektron reyestrə e-gov.az/az/content/read/13 və dxr.az vasitəsilə çıxış mümkündür.

Qanunun səmərəli icra olunabilməsi aşağıdakılardan asılı olacaq:

- bütün aidiyyəti orqanlar tərəfindən DXER tələblərinə əməl olunması;
- rəqəmsal eyniləşdirmə və qarşılıqlı inteqrasiya (interoperabellik) çərçivələri ilə tam inteqrasiya – [Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf Konsepsiyası \(2025-27\)](#) 2027-ci ilin sonunadək rəqəmsal şəxsiyyət vəsiqəsinin və interoperabellik infrastrukturunun tam tətbiqini hədəfləyir;

- fiziki xidmət mərkəzlərinin mərhələli şəkildə “rəqəmsal xidmətə dəstək” mərkəzlərinə çevrilməsi.

3 dekabr 2025-ci il tarixli Prezident Fərmanı ilə *Dövlət Xidmətləri haqqında* Qanunun icrası mexanizmləri müəyyən edilmiş, DXER-in sahibi və operatoru qismində ASAN Xidmət təyin edilmiş, Nazirlər Kabinetinə isə üç ay müddətində xidmət rəqlamentləri üçün nümunəvi forma, DXER üzrə məlumatların strukturunu, və sistemin nizamnaməsini təsdiq etmək tapşırılmışdır. Nazirlər Kabineti, həmçinin iki ay müddətində vahid xidmət mərkəzləri üzrə əlaqələndirici orqanların müəyyən edilməsini, altı ay müddətində isə inzibati məsuliyyət tədbirlərinə dair təkliflərin hazırlanmasını təmin etməlidir. Bu tədbirləri E-Hökumət İnformasiya Sistemində (EHİS) məcburi inteqrasiya və elektron ödəniş imkanlarının təmin edilməsi tələbləri tamamlayır.

KİQALI DÜZƏLİŞİ

30 sentyabr 2025-ci il tarixli və 14 oktyabr 2025-ci ildən qüvvəyə minmiş 257-VIIQ sayılı Qanunla Respublika, *Ozon Qatını Məhv Edən Maddələr haqqında* Monreal Protokoluna əlavə olan Kiqali Düzəlişini ratifikasiya etmiş və bu Düzəlişi təsdiq edən 171-ci dövlət olmuşdur. Azərbaycan ratifikasiya sənədini BMT Müqavilələr üzrə Depozitarıyasına 24 noyabr 2025-ci il tarixində təqdim etmişdir; Kiqali Düzəlişi depozitə verilmə tarixindən 90 gün sonra – 22 fevral 2026-cı il tarixində qüvvəyə minəcək.

Kiqali Düzəlişindən irəli gələn əsas öhdəliklər:

- hidroflüorokarbonların (HFC) istehsal və istehlakının 2024-cü il səviyyəsində “dondurulması”;
- 2045-ci ilədək 2020-2022-ci illər üzrə baza səviyyəsinə nisbətdə HFC-lərin istehlakının 80 faiz azaldılması; və
- hidroxloro-flüorokarbonların (HCFC) mərhələli şəkildə dövriyyədən çıxarılması üzrə əvvəlki öhdəliklərin davam etdirilməsi, o cümlədən 2009-10-cu illər üzrə baza göstəricisi ilə müqayisədə HCFC istehlakının 65 faiz azaldılması.

Azərbaycanda HFC və HCFC istehsal olunmur, lakin bu maddələrdən geniş istifadə olunur; əsas istehlak sahəsi soyuducu və kondisioner avadanlıqları sektorudur – məişət soyutma sistemləri, ticarət soyuduculuğu (supermarketlər, soyuducu anbarlar) və sənaye təyinatlı soyuducu qurğular daxil olmaqla.

* * *

Dekabr 2025 Qanunvericilik Yeniliyi*

Azərbaycan Respublikası

Ətraflı Məlumat üçün:

ContactUs@Bureau28a.com

*Məlumat hüquqi məsləhət təşkil etmir və bunun üçün nəzərdə tutulmur

Azərbaycan Respublikası

AZ1095, Bakı

Neftçilər Prospekti, Ev 67

www.bureau28a.com

©2025 “Bureau 28a” MMC